

Motion till riksdagen 2007/08:Ju424

**av Désirée Pethrus Engström och Mikael
Oscarsson (kd)**

Människohandeln

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utse en nationell samordnare mot människohandel.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det inom polisen avsätts särskilda resurser för att motarbeta människohandel.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagen för att förbättra möjligheterna till att döma för människohandel.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riktade utbildningar i människohandel för de olika instanser som jobbar med prostitution och människohandel.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i internationella sammanhang bör arbeta för att sprida kunskap om den svenska sexualköpslagen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i internationella sammanhang bör verka för att förtydliga sambandet mellan prostitution och människohandel i ett land.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta för ett EG-direktiv om våld mot kvinnor.

Människohandelns omfattning

Människohandel för sexuellt utnyttjande och annan exploatering är ett synnerligen allvarligt och växande problem i vår värld. Varje dag rycks tusentals barn, unga kvinnor och unga män upp ifrån sina hemmiljöer, kidnappas eller lockas bort med löften om en ljusare framtid i ett annat land. Där utnyttjas de

Fel! Okänt namn på

i stället av den tunga, organiserade brottsligheten som handelsvaror inom prostitution, bordellverksamhet och framställning av pornografi. De kan också tvingas till kriminalitet, slavliknande arbete, giftermål eller organhandel.

Eftersom verksamheten är dold och olaglig, finns ingen tillförlitlig statistik över hur många som drabbas, men FN uppskattar att mellan en och fyra miljoner människor, främst kvinnor och barn, är offer för människohandel varje år och att majoriteten av dem utnyttjas sexuellt och prostitueras. Europol uppskattar att omkring 120 000 kvinnor och barn årligen förs in i EU från andra delar av världen för sexuellt utnyttjande. Enligt svenska Rikskriminalpolisen transporteras årligen mellan 400 och 600 kvinnor, och därtöver ett okänt antal barn, till Sverige genom människohandel.

Man räknar med ett stort mörkertal och befarar också dramatiska ökning under de senaste åren, inte minst i Europa.

Människohandel är dessvärre ingen liten företeelse som sker långt borta. Det är en omfattande och ytterst lönsam, internationell organiserad handel som i allt högre grad når även Sverige. Att människohandeln är så lukrativ beror på att den sker i flera led med många aktörer. Människor kan, till skillnad från andra varor, säljas om och om igen. FN beräknar att kriminella nätverk varje år tjänar cirka sju miljarder dollar – över 50 miljarder svenska kronor – på människohandel. Det innebär att detta idag är världens tredje största form av organiserad brottslighet, efter narkotika och vapen.

Människohandel i Sverige

I samband med att det forna Sovjetväldet föll samman, uppstod möjligheten att enklare och billigare transportera offer av människohandel inom Europa. Tidigare hade offren oftare kommit från Asien och Afrika. Även i den nya europeiska verkligheten sker handelen fortfarande främst från landsbygd till stad och från fattigare till rikare regioner. Handelen med barn sker i alla riktningar i världen, men de främsta vägarna är alltså från syd till nord och från öst till väst.

Handelen förekommer både inom och mellan länder, och ofta är tre länder inblandade: ursprungslandet (barnets boendeland), destinationslandet (det land där barnet slutligen hamnar) och transitländer (genomfartsländer). Sovjetväldets fall innebar att människohandel blev mer påtagligt för oss i Norden, och numera är Sverige i likhet med många andra europeiska länder också ett av destinationsländerna för sexhandeln. Främst kommer de människohandelsoffer som når Sverige från Ryssland, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Slovakien, Tjeckien, Rumänien, Moldavien och Ungern. Mer än hälften av dem kommer från Ryssland eller Baltikum. Sverige används dock främst som transitland för barn, kvinnor och män som ska till andra länder i Europa.

Sexualköpslagens betydelse

Sedan Sverige införde sexköpslagen har omfattningen av människohandel minskat. Sverige är många gånger ett transitland men sällan slutdestination, då lagen försvårar möjligheterna att anordna prostitutionsverksamhet, bedriva storskalig prostitution och därmed få lika hög ekonomisk avkastning som i andra länder. I Holland och Tyskland där man legaliserat prostitution ökar dock problemen dramatiskt. Det beror naturligtvis på att det där finns en marknad för dem som arbetar med människohandel att få in flickor för "avsättning av sin vara". Ser man till droghandel eller vapenhandel kan varan bara säljas en gång medan en flickas kropp kan säljas igen och igen. I vårt grannland Norge har problemen de senaste åren eskalerat när det gäller den öppna gatuprostitutionen och en våg av prostituerade från Nigeria. Polisen känner sig maktlös och har sedan länge efterfrågat en sexköpslag som kunde användas som ett verktyg mot prostitutionen.

Därför är det viktigt att vi uppmärksammar kopplingen mellan prostitution och människohandel. För att minska omfattningen av människohandel inom Europa bör Sverige inom EU-arbetet och FN markera att köp av sexuella tjänster är oacceptabla. Sexköpslagen är en preventiv åtgärd för att minska människohandel och Sverige bör därför marknadsföra sexualköplagens positiva effekter och verka för att fler länder inför denna lag. Sverige bör även arbeta för ett EG-direktiv om våld mot kvinnor med en speciell skrivning om prostitution.

Stärk skyddet

Det är nu hög tid att agera kraftfullt mot människohandel. De som bedriver denna brottslighet blir allt skickligare och mer erfarna, och utmaningen kommer inte att minska i omfattning. Utmaningen att ta hand om dem som har blivit offer för människohandel kommer inte heller att bli mindre.

Vår kunskap och vår förmåga att bekämpa människohandel och hjälpa dess offer tillbaka till ett normalt liv måste därför växa fortare än brottslingarnas. För att hjälpa människohandelns offer behöver reglerna för asyl och uppehållstillstånd ses över. Möjligheten att få skydd och att vittna emot förbrytarna måste förbättras. Hjälpen tillbaka till ett normalt liv, i Sverige eller ursprungslandet, måste ställas till de drabbades förfogande. En översyn av lagen bör också genomföras för att förbättra möjligheterna till att döma för människohandel. Idag är det mycket krångligt och resurskrävande att döma människor för människohandel. Lagen är utformat på ett komplicerat och tolkbart sätt som försvårar bevisinsamlingen och ger för mycket utrymme för den enskilde domarens tolkning. Problemen med att finna alla pusselbitar som krävs för att kunna dömas för människohandel gör att många därför döms för koppleri, och i regel bara till två tre år i fängelse. Så borde inte vara fallet. Det är angeläget att en översyn genomförs för att tydliggöra och förenkla definitionen av människohandel.

Fel! Okänt namn på

Pengar måste avsättas för att bekämpa människohandel

Vi välkomnar regeringens ökade satsning på polisväsendet för att bekämpa brott. Problemet är dock att inga pengar öronmärkts till att motarbeta människohandel. Att bekämpa människohandel är mycket krävande såväl tids- som kostnadsmässigt. När inga pengar finns öronmärkta riskerar människohandel att bortprioriteras för enklare brottsbekämpning. Så får inte vara fallet och därför måste pengar avsättas så att denna oerhört viktiga fråga inte bortprioriteras. Regeringen måste prioritera arbetet mot människohandel högre än idag och en nationell samordning bör komma till stånd för att regering, myndigheter, kommuner, frivilligorganisationer, kyrkor m.fl. ska kunna arbeta tillsammans för en nollvision gällande människohandel i Sverige.

Stockholm den 5 oktober 2007

Désirée Pethrus Engström (kd)

Mikael Oscarsson (kd)